

Lapin liiton lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi eräiden ympäristöasioiden käsittelystä Lupa- ja valvontavirastossa sekä eräksi muiksi siihen liittyviksi laeiksi

LLHall 26.08.2024 § 105
208/03.00/2024

Valmistelija Qvick Paula Lapin liitto

Ympäristöministeriö on pyytänyt Lapin liiton lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi eräiden ympäristöasioiden käsittelystä Lupa- ja valvontavirastossa sekä eräksi muiksi siihen liittyviksi laeiksi viimeistään 30.8.2024.

Ympäristöministeriö asetti lokakuussa 2023 yhden luukun lainsäädännön kehittämistä valmistelevan lainsäädäntöhankkeen, jossa oli tarkoitus kehittää ympäristöllisiä lupamenettelyjä koskevaa sääntelyä ja edistää yhden luukun mallin toteuttamiseen liittyviä hallitusohjelman kirjauksia. Hankkeen toimikausi on 20.10.2023-31.12.2024. Hankkeen tavoitteena on sujuvoittaa yhden valtakunnallisen toimivallan omaavan lupa-, ohjaus- ja valvontaviranomaisen mallissa ympäristöön vaikuttavien hankkeiden lupamenettelyjä. Valmistelussa on otettu huomioon myös alueellisen osaamisen turvaaminen, ympäristölliset vaatimukset, haitankärsijöiden asema ja muiden intressitahojen osallistumismahdollisuuksien turvaaminen. Lainsäädäntöhanke on osa ympäristöministeriön Yhden luukun palvelujen hanke -kokonaisuutta.

Hanke liittyy valmisteilla olevaan valtion aluehallintouudistukseen, jonka yhteydessä organisoidaan uudelleen valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävät. Asiaa koskeva luonnos hallituksen esitykseksi on samaan aikaan lausuntokierroksella.

Lisäksi ympäristöministeriössä on vireillä kriittisten raaka-aineiden hankkeiden yhteyspisteviranomaista koskevan hallituksen esityksen valmistelu. Asiaa koskeva luonnos hallituksen esitykseksi on ollut myös samaan aikaan lausuntokierroksella (20.6.-12.8.2024).

Hankkeessa kehitetään ympäristöllisiä lupamenettelyjä koskevaa sääntelyä ja edistetään keskeisiä yhden luukun mallin toteuttamiseen liittyviä hallitusohjelman kirjauksia.

Esityksessä ehdotetaan useita säännösmuutoksia, joilla toteutettaisiin ympäristöllisten asioiden yhden luukun asiointimahdollisuutta Lupa- ja valvontavirastossa.

Esityksellä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki eräiden ympäristöasioiden käsittelystä Lupa- ja valvontavirastossa. Samalla ehdotetaan kumottavaksi laki eräiden ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittamisesta sekä laki ympäristönsuojelu- ja vesiasioiden käsittelystä aluehallintovirastossa.

Hallituksen esitykseen sisältyvien ehdotusten tavoitteena on sujuvoittaa ja yhdenmukaistaa ympäristöllisiä lupamenettelyitä Lupa- ja valvontavirastossa sekä vahvistaa viranomaisen asiantuntemuksen hyödyntämistä ympäristöasioiden käsittelyssä. Tavoitteena on parantaa päätösten laatua, lisätä ennakoitavuutta ja vähentää tarvetta muutoksenhakuun.

Ehdotuksilla vahvistetaan viranomaisen ennakkollista ohjausta ja neuvontaa, laajennetaan eräiden ympäristöllisten lupa-asioiden yhteiskäsittelyä, edistetään YVA- ja lupamenettelyiden nykyistä tiiviimpää yhteensovittamista sekä jatketaan vihreän siirtymän etusijamenettelyä. Uusi laki mahdollistaa luonnonsuojelulain mukaisen hakemuksen käsittelyn yhdessä ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisen lupahakemuksen kanssa. Vihreän siirtymän etusijaa jatketaan vuoden 2030 loppuun, ja lisätään uusia etusijasäännöksiä strategisille hankkeille. Lausuntoaika

lupahakemuksista ja arviointiselostuksista olisi vähintään 45 päivää ja enintään 60 päivää. Viraston tulisi antaa lausunto NATURA -arviointista kolmessa kuukaudessa.

Esityksellä ehdotetaan myös täytäntöön pantavaksi kansallisesti eräitä EU-säädösten lupamenettelyä koskevia säännöksiä esimerkiksi määräaikojen seurantaan ja yhteyspisteviranomaisen nimeämiseksi. Säädösten edellyttämällä tavalla kansallisesti nimettävänä yhteyspisteviranomaisena toimisi uusi Lupa- ja valvontavirasto. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan samaan aikaan kuin valtion aluehallinnon uudistusta koskeva lainsäädäntö (1.1.2026).

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistun lausuntopyyntöön määritetyn otsikkojaon mukaisesti. Lausuntopyyntö aineistoinen on osoitteessa:

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=a2b4db9e-916e-43f1-87d2-92ccc4d3eeab>

Lausunto on liitteenä.

Esittelijä vs. maakuntajohtaja Ekdahl Päivi Lapin liitto

Päätösesitys Hallitus hyväksyy liitteenä olevan lausunnon.

Päätös Keskustelun aikana Riikka Karppinen esitti, että lausuntoon lisätään teksti "Lupamenettelyn sujuvoittaminen ei saa heikentää luonnon tilaa tai kansalaisten vaikuttamismahdollisuuksia." Henri Ramberg, Sari Ekorre, Maria-Riitta Mällinen ja Juhana Kelloniemi kannattivat Karppisen esitystä.

Keskustelun aikana Riikka Karppinen muutti alkuperäistä esitystään siten, että lisäys kuuluu seuraavasti: "Lupamenettelyn sujuvoittaminen ei saa heikentää lainsäädännön edellyttämää luonnon tilaa tai kansalaisten vaikuttamismahdollisuuksia." Henri Ramberg kannatti Karppisen esitystä.

Keskustelun jälkeen hallitus päätti yksimielisesti hyväksyä liitteenä olevan lausunnon Riikka Karppisen tekemällä lisäyksellä.